



**Commentariorum ac disputationum, in tertiam partem divi  
Thomae tomi quinque**

Priorum vigintisex Quaestionum eius Partis expositionem complectens

**Suárez, Francisco**

**[Köln], 1617**

Sectio prima. Vtrum humanitas Christi simul ac cœpit existere in rerum  
natura, fuerit Verbo vnita absque vlla succeßione durationis.

---

[urn:nbn:de:hbz:466:1-93775](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-93775)



ex semine viri, &c. Si autem sit sermo de origine miraculosa, & praternaturali, sicut non arguit diversitatem naturæ, quod caro Christi fuerit illo modo concepta: ita non redundur in naturæ differentiationem, si Deus vellet ex speciali privilegio animam Christi ante corpus condere, nulla ergo est differentia à D. Tho. assignata.

Hanc objectionem videtur vidisse Caietanus cum dixit, differentiam D. Tho. solum adduci ad ostendendum, quid fuerit conueniens, non vero quid fuerit possibile: concludit enim obiectio facta verumque fieri potuisse miraculose absq; naturæ diuersitate, neutrum vero animæ, aut carni humanæ conaturalē esse potuisse: at vero quia anima intrinsecè pertinet ad constitutionē naturæ, non fuit conueniens ante ipsam naturam fieri, sicut nec fuit conueniens carnem Christi humanam perfectè dispositam, prius fieri, quam animari, quia vt sic pertinet intrinsecè ad naturæ constitutionem: & propterea si ita factū esset, vt anima prius crearetur, id solum fuisset, quia hoc esset illi conaturalē, & hoc modo talis productio argueret naturæ diuersitatem. At vero illa dispositio remota, quæ solet præcedere in corpore humano naturali modo concepto, nõ pertinet ad intrinsecam constitutionem naturæ, sed ad imperfectum modum productionis eius, & ideo fuit expediens, illum modum conceptionis mutari in carnis Christi formationē.

In solutione ad tertium duo à D. Tho. dicta notanda sunt. Primum est, carnem prius naturā vniri Verbo, vt effectus suæ primæ causæ, quam animæ: quia prius intelligitur esse quoddam ens, quā animari. Ex quo obiter sumi potest, prius naturā habere materiam esse à causa primā quam informetur forma: illud autem esse, non potest esse nisi existentiz, quia hoc esse, est, quod per efficiētiam communikat causā primā suæ creaturæ, est enim eadem ratio, & proportio, prius est enim esse, quā informari. Vnde materia supponitur formæ, & vsupponitur, est effectus Dei. Sed de hoc latius alibi. Secundo dicit D. Thom. carnem Christi prius secundum intellectum fuisse vitam animæ, quam Verbo: quæ assertio est intelligenda de prioritare in genere causæ formalis, si velimus eam de prioritare naturæ intelligere: nam autor expressè solum de prioritare secundum intellectum loquitur, & posset satis exponi de prioritare secundum abstractionem & præcissionem mentis; sed tamen etiā de prioritare in genere causæ formalis, vel quasi dispositiue verificari potest, quia caro per animam conuenienter disposita est, vt assumetur à Verbo. An vero sub alia ratione vnio materiz ad Verbum sit prior natura ordine executionis, quam ad animam, disput. 17. tractabitur.

DISPUTATIO XVI.

In tres sectiones distributa.

De ordine assumptionis secundum realem durationem, seu temporis successione.

Comparatio hæc fieri potest, vel inter existentia humanitatis, & animæ, & carnis, & vnionem earum ad Verbum: vel inter vnionem eorundem ad Verbum: an scilicet hæc omnia simul tempore facta fuerint, vel aliquid eorum duratione præcesserit.

SECTIO I.

Verum humanitas Christi simul ac caput existere in rerum natura, fuerit Verbo vnita absq; vlla successione durationis.

Antiqui hæretici, qui posuerunt vnionem incarnationis accidentalem, & non veram, & hypostaticam, consequenter dixerunt illam vnionem nõ

Fr. Suarez, Tom. 1.º

fuisse facta à principio, sed Christum prius extitisse purum hominem, & postea suis meritis illam vnionem fuisse affectum. a. a. sentit Cherint. vt refert Irenæus li. 1. c. 25. & Nestoriani, vt referunt Vincentius Lirinens. & Casia. li. 1. & 2. de Incarnat. quorum errorem infra agentes de Christi conceptione fufius tractabimus. Nunc breuiter hoc loco dicendum est, humanitatem Christi non prius tempore extitisse in rerum natura, quem fuerit vnita Verbo, atque adeo hunc hominem Christum, nunquam fuisse purum hominem, sed à principio suæ conceptionis fuisse hominem Deum. Est res certa de fide, & probatur primo ex illis verbis ad Hebræ. 1. *Et cum iterum introducit Primogenitum in orbem terræ, dicit: Et adoret eum omnes Angeli eius.* Vbi Paulus de Christo loquitur, dicit autem, Patrem iterum introduxisse Primogenitum in orbem terrarum, cum Christum factum hominem ad nos misit in vtero Virginis: ex tunc ergo fuit adoratus ab Angelis; vt verus Deus; quem admodum exponit hunc locum Patres, præsertim Cyril. lib. de fide ad Theodos. circa finem, & lib. de fide ad Reg. in probationibus, quod Christus sit Deus, ex epistola ad Hebræos, qui etiam inferius probado Christi mortem mundo salutarem ex eadem epistola, ponderat verba illa cap. 10. *Ideo ingrediens mundum dicit, hostiam, & oblationem nouisti, corpus autem adaptasti mihi.* Ingressus enim dicitur Christus in mundum, quando homo factus est; ex tunc ergo fuit etiam Deus, potens ad redimendum homines, & placendum Deum. Hoc etiam contiinci potest ex illis verbis Angeli Lucæ 1. *Quod ex te nascetur sanctum, vocabitur Filius Dei.* Et ex alijs, quibus infra probandum est, ipsam Filium Dei conceptū esse ex Virgine: quæ omitto, ne sapius eadem repetere necesse sit.

Secundò definiunt hoc Concil. Ephesi. can. 13. qui sumptus est ex Epistola Cyrilli ad Nestorium, Ephesi, vbi dicitur, *Ideo Deum natum esse ex Virgine, & conceptum, quia in vtero Virginis, & in ipsa conceptione hominis Deus carni vnitus est.* Quæ Epistola legitur etiam, & probatur in Concil. Chalcedonen. Act. 1. pag. 31. & infra pag. 80. multa ex Patribus referuntur, ex quibus euidenter hæc veritas elicitur: hæc enim sensu sæpe dicunt, Verbum in vulua Virginis coniunctum esse carni. Idem sumitur ex V. Synod. collat. 8. can. 6. clarius vero VI. Synod. Act. 11. Vbi Sophronius in sua Epistola sic ait: *Incarnatus Verbum Deus, non præfacta carni copulatus, vel anima præ-existenti coniunctus, sed tunc his ad subsistendum venientibus, quando eis ipsum Verbum, & Deus naturaliter copulatus est.* Et infra: *Et non ante veritatem ipsius Verbi conuentum, in seipsis extiterunt.* Et infra: *Nec quantum in actu oculi, hanc quam illam priorem habentia: simul quippe caro, simul Dei Verbi caro, simul caro animata rationalis, simul Dei caro animata rationalis.* Idem in VII. Synod. Act. 3. in Epistola Synodica Theodori Ierosolymitani, quam omnes Patres recipiunt, & in Concilio Francordien. in Epistola ad Episcopos Hispaniæ, circa finem referuntur hæc verba ex Gregor. Nazian. in Epist. ad Quirin. *Non prius in vtero Virginis caro concepta est, & postmodum diuinitas venit in carnem, &c.* Ac denique Concilium Tolosan. let. 11. in profel. fidei inter alia inquit: *In quo mirabili conceptu, edificante sibi sapientia domum, Verbum caro factum est.*

Tertio ex patribus Ignatius in Episto. ad Trallianos, inter alia inquit: *Vere genuit Maria corpus habens in se Deum habitantem; vere natus est Deus Verbum ex Virgine, vestitus corpore: vere natus ex vulua, qui corpus fabricauit ex sanguinibus Virginis.* Idem sæpe docet Leo Papa in Epistolis, præsertim in 10. 11. & 97. vbi hoc argumento confutat Eutychem dicentē, Christum subsistere ex duabus naturis, non vero in duabus, quia inde fieret, illas duas naturas prius extitisse, quam facta esset earum vnio. Idem latè persequi-

Ff 3

Cherint.  
Irenæus.  
Nestoria.  
Vincentius.  
Lirin.  
Casianus.

Hebr. 1.

Cyri.

Lucæ 1.

Conciliū  
Ephesi.  
Cyril.  
Conciliū  
Chalcedo.

V. Synod.  
VI. Synod.  
Sophronia

VII. Synod.  
Theodor.  
Ierosoly.  
Conciliū  
Francord.  
Grego.  
Conciliū  
Tolosan.

Ignatius.

Leo Pap.



*Virgilius.* tur Vigilus li. 3. contra Eutych. in principio, ubi v-  
*August.* titur illo testimonio Angeli, Quod ex te nascetur san-  
 ctum. Et August. lib. contra sermonem Arianorum,  
 c. 8. Vnus, inquit, Christus est, & Dei Filius semper natu-  
 ra, & hominis filius, qui ex tempore assumptus est, non ut  
 prius creatus, post assumeretur, sed ut ipsa assumptione  
 crearetur. Et cap. 28. ad hoc propositum accommodat  
 illud Psal. 21. De ventre matris mee Deus meus es tu,  
 dicens, De ventre quippe matris eius, in quo hominem  
 sumpsit, Deus eius est. Idem August. sermo. 58. de ver-  
 bis Domini Adueniens, inquit, diuinitas in utrumq; Vir-  
 ginis Mariae auctoritate illa, qua in paradiso Adam de limo  
 formauit, carnem sibi ex substantia ipsius Mariae fabrica-  
 uit: quam pro salute nostra suscipiens, & sibi coadunans,  
 natus est Deus, & homo. Idem Fulgentius de fide ad  
 Petrum c. 13. & sequentibus. Damasc. lib. 3. de fide  
 cap. 12. & Bernardus hom. 4. in Missus est. Ruper. lib.  
 1. de operib. Spiritus sancti c. 9. Theophyl. super cap.  
 9. Ioan. in fine.

Quarto arguitur ratione, primò à posteriori, seu  
 ab inconuenienti: quia nisi hæc vnio facta esset in  
 eodem momento, in quo humanitas facta est in  
 utero Virginis, non concepit B. Virgo Deum, sed  
 purum hominem, contra illud ad Galat. 4. *Missi Deus*  
*filius suum factum ex muliere.* Sequela manifesta est,  
 quia si in eo momento non fuit humanitas in perso-  
 na Verbi, necesse est, ut fuerit subsistens in propria  
 creata persona, ergo conceptio terminata esset ad  
 personam creatam, & nullo modo ad Deum: ergo  
 non posset verè dici Deus conceptus ex Virgine, et-  
 iam si postea humanitatem illius personæ assump-  
 sisset. Sicut si tempore, quo Christus fuit mortuus, nõ  
 fuisset humanitas vnita Verbo, non potuisset Deus  
 dici mortuus, etiam si post resurrectionem illa hu-  
 manitatem assumpsisset. Et hac ratione vtuntur se-  
 pe omnes Patres citati, & præsertim Cyrillus sæpe  
 illam inculcat in varijs operibus, quæ habentur in  
 isto. Concilij Ephesi. & eam etiam tetigit Athanas.  
 in serm. de sanctissima Deipara. Secunda ratio à prio-  
 ri est, quoniam ita voluit Deus fieri, quia ita expe-  
 diebat: eum enim assumpturus esset illam humani-  
 tatem, & nullum esset impedimentum, nec deesset  
 illi virtus ad perficiendum statim hoc mysterium,  
 decuit vt statim sine ulla dilatione fieret. Hoc enim,  
 & ad dignitatem, & perfectionem illius humanita-  
 tis pertinebat, & ad perfectionem diuini operis: su-  
 peruacaneum enim fuisset, vt prius illa humanitas  
 existeret in proprio supposito, quod statim per v-  
 nionem fuisset destruendum. Neque contra verita-  
 tem hanc aliquid, vel ex auctoritate, vel ex ratione  
 probabili obici potest.

Dico secundo, vnio animæ & corporis in Christo  
 non fuit prius tempore facta, quam vnio totius hu-  
 manitatis ad Verbum. Est æquè certa ac præcedens,  
 sequitur enim euidenter ex illa: quia humanitas ni-  
 hil aliud est, quam totum quoddam ex vnione cor-  
 poris & animæ resultans. Vnde in eodem momen-  
 to incipit existere humanitas, quo fit vnio animæ  
 & corporis: si ergo humanitas non prius exiit, quã  
 fuerit vnita Verbo, neq; etiam vnio illarũ partium.

SECTIO II.

*Vtrum anima Christi prius existerit, quam fuerit vnita Verbo: vel an prius fuerit vnita Verbo, quam corpori.*

*Origenes.* Origenes 2. Patriarch. ca. 6. docet animam Chri-  
 sti à principio mundi fuisse creatam, sicut de o-  
 mnibus animabus dixerat lib. 1. c. 7. an vero dixerit  
 in illo principio fuisse vnitam Verbo prius quã cor-  
 pori, D. Thomas hic artic. 3. nihil dicit.

*D. Thom.* Quidam verò putant, idem sensisse Origenem de  
 vnione illius animæ, quod de creatione, hoc est, à  
 principio simul fuisse creatam & vnitam. Quod de

A Origenes sentit Prateolus verb. Origenistæ. Alij exi-  
 stimant asseruisse Origenem creationem illius ani-  
 mæ, non vero vnionem ad Verbum antecessisse con-  
 ceptionem ex Virgine, & cum carne cõiunctionem  
 quia nec Hieronymus Episto. 61. ad Pamach. de er-  
 roribus Origenis, hunc errorem illi attribuit, neq;  
 Epiphani. in Epist. ad Ioan. Hierosol. quæ est 60. Hie-  
 ron. neque in hæres. 64. Mihi duo vera esse viden-  
 tur. Vnum est, Origenem asseruisse, animam Chri-  
 sti, ob meritum, quod ante corpus habuerit, rece-  
 pisse vnionem ad Verbum, quod notauit D. Thom.  
 lect. 4. super ad Hebr. & aperte legitur in Origene  
 dicto ca. 6. vbi sic ait: Sed & vnum spiritum esse cõ Deo,  
 cui magis conuenit, quam huic anime (scilicet Christi)  
 quæ ita se Deo per dilectionem iunxit, vt cum eo vnus spiri-  
 tus merito dicatur? Quod autem dilectionis perfectio, &  
 meriti affectus sinceritas, hanc inseparabilem cum Deo fe-  
 cerit vnionem, ita vt non fortuita fuerit, nec cum persona  
 acceptione anima assumptio, sed virtutum suarum ei me-  
 rito delata, audi Prophetam ad eam dicentem. Dilexisti  
 iustitiam, & odisti iniquitatem, propterea vnxit te Deus,  
 Deus tuus oleo latitæ, &c. Dilectionis ergo merito vn-  
 gitur anima Christi, id est, cum Verbo Dei vnum efficiatur,  
 vt autem declaret, se loqui de hypostatica vnione,  
 subdit. Quod autem, præ participibus, dixit, indicat,  
 quia non gratia spiritus est, sicut Prophetis data est, sed  
 ipsius Verbi Dei in ea substantialis merat pleniitudo. Dein-  
 de vero certum etiam videtur, Origenem cõsensisse,  
 Christi animam fuisse Verbo vnitam, prius quã cor-  
 pori infunderetur. Ita enim illi attribuit Hieron. A-  
 pol. cont. Ruffin. lib. 2. Damasc. lib. 4. c. 26. Niceph. li.  
 17. histo. ca. 18. Et ex citato capite id planè colligitur,  
 vt iam dicam. An vero censuerit, prius tempore esse  
 creatam, quam vnitam Verbo, vt ad meritum vnio-  
 nis videtur esse necessarium, iuxta supra dicta, q. 2.  
 art. 11. vel, non obstante merito, putauerit, à princi-  
 pio suæ creationis fuisse vnitam Verbo, mihi incertum  
 est. Si tamen attentè legatur, videtur hanc pos-  
 teriorem partem indicare: nam in principio ait, a-  
 nimam illam ab initio creaturæ, & deinceps inseparabiliter  
 atque indissociabiliter Verbo inhaesisse. Totũ (inquit) to-  
 tum recipiens, atque in eius lucem, splendorem q; ipsa ceden-  
 tis. Quibus verbis vnionem sine dubio hypostaticã de-  
 scribit, vt ex toto contextu facile constat. Et quia in-  
 ferius dicit, ratione illius vnionis animæ ad Verbum,  
 potuisse etiam carnem, media tali anima, Verbo v-  
 niri, ita vt ratione illius, Iesus Christus Dei Filius, sa-  
 pientia, & virtus appelleret, & tamen illam animam  
 vnionem dicit factam esse à principio creaturæ. Et in-  
 fra ait per eiusmodi vnionem, factam esse illam ani-  
 mam impeccabilem, semperque talem fuisse, quia  
 semper ita vnita fuit Verbo.

Dico tamen primo, animam Christi Domini non  
 prius tempore fuisse creatam, seu existentem, quam  
 corpori vnitam. Hæc conclusio est de fide, primum  
 quia in genere, de anima humana id de fide est, vt ex  
 1. p. suppono, & eleganter probat contra Orig. Cy-  
 ril. lib. 1. in Ioan. c. 9. & Nicepho. lib. 17. Hist. c. 28. re-  
 fert Canonem V. Synodi, vbi hoc expresse definitur,  
 non tantum in genere, sed etiam specialiter de  
 anima Christi. Et in VI. Synodo, Act. 11. ad satis aper-  
 tè docetur. Et à Leone Papa, Epist. 11. vbi contra Eutychetem  
 sic ait: Arbitror enim, talia proloquentem, hoc  
 habere persuasum, quod anima quam Saluator assumpsit,  
 prius in calis sit commemorata, quam de Maria Virgine na-  
 sceretur, eam que sibi Verbum in utero copularit: sed hoc  
 catholicae mentes, auresque non tolerant. Et infra subdit,  
 hunc errorem damnatum esse in Origene; & infra  
 loquens de Christo, ait: Non alterius tamen naturæ e-  
 rat eius caro, quam nostra, nec alio illi, quam ceteris homi-  
 nibus, anima est inspirata principio. Idem bene confir-  
 mat Damasc. lib. 4. de fide, c. 6. Ratio vero est, quam  
 supra in litera D. Thom. explicuimus, quia anima  
 cum sit forma corporis, natura sua postulat, vt in ip-  
 so corpore, & informado illud incipiat: anima ve-  
 ro Chri-

*Cyril.  
Nicom.  
V. Synod.  
Leo Papa.*